

Naši listi in naši „prijatelji“.

Vsak učitelj, ki od naših znanih nasprotnikov pričakuje za svoj trud in delovanje priznanja in pravičnosti, se bridko moti. Neštevilne dokaze imamo za to, in vsakdanje življenje nam jih sproti ponuja. Ti dobri naši prijatelji so nam vedno za hrbtom in vsako najmanjšo napako ali slabost posameznega učitelja izrabljajo proti njegovi osebi in potem proti vsemu naprednemu učiteljstvu. Nedavno je „Slov.“ napadel nadučitelja Repiča na Uncu, ki je baje nekoliko pozneje pričel s poukom in je potem to svojo hudodelno napako popravil, da je pridržal učence nekoliko dlje časa v šoli. Če bi hoteli napredni učitelji biti taki denuncijanti kakor so nakupičeni okrog „Slovenca“, bi imeli dovolj prilike, razne vzorne katehete naznanjati, ki zamude po cele ure brez upravičenega vzroka, katerih pa ne dopolnijo nikdar. Smo pač v tem oziru na pravi poti, da nočemo posnemati vzornih katoličanov! Kakor nam priča ta slučaj, imajo ta slavna gospoda vedno namen in namene napredno učiteljstvo, posameznika in celoto uničiti. V celoti je umevno, da je naša „Zaveza“ mišljena. Seveda se nji ne da škodovati na tak način kakor posamezniku, a bi v slučaju, da bi se jo moglo pokončati, bila za nas škoda večja in pri nasprotnikih večje zmagoslavje. „Zaveza“ izdaje „Popotnika“, „Tovariša“ in „Zvonček“. Naš stanovsko-političen list je „Tovariš“. Njegov namen in dolžnost je, da zagovarja šolo in učiteljstvo v političnem življenju. Povsem razumljivo je, da na tega gledajo naši nasprotniki najbolj, ker jim je že številokrat s svojo ostro krtačo odrgnil nosoroško trdo kožo. Ta list uničiti bi bil vrhunec njihove dobre volje in še boljšega namena. Če prinaša „Slovenec“ v svojem blagoslovljenem kotičku razne odlomke iz „Tovariša“, je znamenje, da jih tisto najbolj peče, kar pihajo. To delo lahko nadaljujejo, če si tudi svoje nosove opeko, mi učitelji in naš „Tovariš“ pa korakamo dalje po začrtani poti. Svoje jeze ne morejo prikriti nasprotniki nad „Popotnikom“, ki je pedagoški list. Pregarjajo ga, kjer morejo in zakaj? List sam na sebi je popolnoma nedolžen, ker prinaša samo strogo pedagoške stvari, razen parkrat, ko je v svojih paberkih prinesel numerične podatke o pogubnosti klerikalizma. Pa to je že dovolj! Več kot preveč je tudi to, da ga izdaja naša „Zaveza“. Zato je „Slovenec“ nekolikokrat kar očitno pisal: „Ven s „Popotnikom“ iz kraj. šol. svetov!“ Kdor čita „Slovenca“, se lahko spomni na to. In naš „Zvonček“, ali prizanašajo temu? Tudi ne. Nežni mladini priljubljeni in zares ljubki „Zvonček“ so dejali tudi že na svoj pranger, da bi mu vzeli zaupanje in ga uničili. Katol. tisk. društvo izdaje neki koledar za duhovščino. V tem koledarju je tudi ocena in priporočilo raznih slovenskih knjig in mladinskih spisov. Tudi „Zvonček“ je vmes. O njem je pisano jako laskavo, le da se omenja Podgornikov „Skesanec“ in pesem „Božič“, ki po mnenju strogega kat. kritika nista pisana v „katol. duhu“. Zaradi teh nedostatkov („Skesanec“, „Božič“) ne moremo „Zvončka“ priporočati, se glasi „priporočilo“. — Glasilo učiteljev in šolskih prijateljev „Sl. U.“ je tudi že obljajalo „Zvonček“, češ, da pripravlja mlade bralce na „Zvon“. Čudno bi bilo pač, če bi ta odpadek jate klerikalnega časopisja hvalil naše liste, naravnost sramotno pa je, da list „učiteljev“ izkuša škodovati dobremu in poštenemu mladinskemu listu. Iz tega razvidimo: Vse, kar napravimo mi, pri čemer sodelujemo mi, vse to je sovraženo in napadano od klerikalcev, četudi je vse to hvalevredno in koristno. Namen posvečuje . . .

Prav tako kakor nasprotnikom je tudi nam znano, da moramo imeti svoje liste, če hočemo obstati. Dolžnost je tedaj vsakega učitelja in tudi vsake učiteljice, da ima naročene te liste. Ni pa še dovolj biti samo naročenim, druga dolžnost je tudi pridobivati listom še drugih naročnikov.

Vsak učitelj in učiteljica zahtevaj pri kraj. šolskem svetu, da ima naročen „Zvonček“ in „Popotnika“. Ako klerikalni krajni šolski svet noče tega storiti, je treba nastopiti resno in odločno. Kdor pa nima poguma zato, takega obžalujemo. Tudi v bralnih društvih in čitalnicah, kjer sodeluje učiteljstvo, se sme zahtevati, da sta naročena „Tovariš“ in „Zvonček“. Po klerikalnih društvih skoro povsod vidimo „Slov. Uč.“ in „Vrtec“.

Tudi dobimo pogosto priliko, da zasebnikom opomnimo, da naj si naroče za svojo deco „Zvonček“. Marsikomu niti ne pride na misel; če ga opomnimo, pa se morda naroči. Iz vljudnosti in prijaznosti morda še napišemo naslov za list. Poznamo nekatere boljše rodovine, ki so napredne, toda nimajo „Zvončka“, pač pa kakšen drug list. Klerikalnim nevoščljivcem pa povemo, da bomo začeli brezobziren boj „Vrtec“: kakor hitro zasledimo še kak napad na „Popot.“ in „Zvonček“. Dosedaj nismo še nikjer pisali in delovali proti „Vrtec“, in tudi drugi napredni listi niso storili tega, v prihodnje pa klin s klinom. Somišljenikom pa veljaj: čim bolj bodo preganjali naše liste, tem bolj delujmo mi zanje v gmotnem in moralnem oziru!

Brez svojega časopisja smo kakor ptič brez peruti, ki se ne more dvigniti kvišku. Mi pa hočemo naprej in kvišku!

Hribovski.

Pritisk pristojbino-odmernega urada v Ljubljani na šole na Kranjskem.

Pred kratkim smo čitali v „Sl. Narodu“, da je pristojbino-odmerni urad v Ljubljani naložil šoli v Dragatušu nad 1000 kron davka. — To se je zgodilo tudi mnogim drugim šolam na Kranjskem. Posebno prizadeto je Trebelno pri Mokronogu.

Treba je vsekakor, da se merodajni faktorji upró tem čudnim terjatvam, ter da krajni šolski sveti vložijo rekurze pri gori omenjenem uradu.

Za zgled, kako se to zgodi, priobčujemo poziv, ki ga je odposlal krajni šolski svet na Trebelnem. Glasi se:

Slavnemu
c. kr. pristojbino-odmernemu uradu

v Ljubljani.

S plačilnim nalogom z dne 18. feb. 1903 se je naložilo ljudski šoli na Trebelnem pristojbinskega namestka 960 K 50 h in sicer od nepremakljivega premoženja za 3., 4. in 5. desetletje 675 K in za 6. desetletje 225 K; od premakljivega premoženja pa 40 K 50 h, in potem še poviška 20 K.

Protí temu plačilnemu nalogu vlaga vljudno podpisani načelnik krajnega šolskega sveta v zakonitem času priziv, sklicevaje se na sledeče razloge:

Sedanje šolsko poslopje je bilo sezidano šele l. 1867. in v dvonadstropno zgradbo vzdignjeno komaj l. 1890, torej se že iz tega vzroka ne more predpisati pristojbinski namestek za 3., 4. in 5. desetletje. Nadalje si podpisanecc dovoljuje omeniti, da po zakonu z dne 18. marca 1878 (drž. zak. št. 31) zastara pravica države naložiti pristojbino, ako se to ni storilo tekom 4 let.